

Sprawa T-19/07

Systran SA i Systran Luxembourg SA

przeciwko

Komisji Europejskiej

Odpowiedzialność pozaumowna — Przetarg na realizację projektu dotyczącego obsługi i rozbudowy lingwistycznej systemu do tłumaczenia zautomatyzowanego Komisji — Kody źródłowe sprzedawanego programu komputerowego — Naruszenie praw autorskich — Nieuprawnione ujawnienie know-how — Skarga o odszkodowanie — Spór pozaumowny — Dopuszczalność — Rzeczywista i pewna szkoda — Związek przyczynowy — Ryczałtowy szacunek kwoty odszkodowania

Wyrok Sądu (trzecia izba) z dnia 16 grudnia 2010 r. II - 6089

Streszczenie wyroku

1. *Skarga o odszkodowanie — Przedmiot — Skierowane przeciwko Unii na podstawie art. 288 akapit drugi WE żądanie odszkodowania — Wylączna właściwość sądu Unii — Ocena charakteru umownego lub pozaumownego ponoszonej odpowiedzialności — Kryteria (art. 235 WE, 238 WE, 240 WE, 288 akapit drugi WE; regulamin postępowania przed Sądem, § 113)*
2. *o odszkodowanie — Skarga — Przedmiot — Naprawienie szkód wynikających z zarzucanego Komisji naruszenia jej obowiązku ochrony poufności know-how — Pozaumowna podstawa odpowiedzialności — Właściwość sądu Unii (art. 235 WE, 287 WE, 288 akapit drugi WE; karta praw podstawowych, art. 41)*

3. *Postępowanie — Skarga wszczynająca postępowanie — Wymogi formalne*
(statut Trybunału Sprawiedliwości, art. 21 akapit pierwszy, art. 53 akapit pierwszy; regulamin postępowania przed Sądem, art. 44 § 1 lit. c))
4. *Skarga o odszkodowanie — Właściwość sądu Unii — Właściwość do orzekania w przedmiocie naruszenia przez Komisję prawa autorskiego — Przesłanki*
(art. 235 WE, 288 akapit drugi WE)
5. *Skarga o odszkodowanie — Właściwość sądu Unii — Obciążenie Unii obowiązkiem naprawienia szkody zgodnie z ogólnymi zasadami wspólnymi dla praw państw członkowskich w dziedzinie odpowiedzialności pozaumownej*
(art. 235 WE, 288 akapit drugi WE)
6. *Odpowiedzialność pozaumowna — Przesłanki — Wystarczająco istotne naruszenie normy prawnej przyznającej uprawnienia jednostkom — Rzeczywista i pewna szkoda — Związek przyczynowy*
(art. 288 akapit drugi WE)
7. *Zbliżanie ustawodawstw — Prawo autorskie i prawa pokrewne — Dyrektywa 91/250 — Ochrona prawna programów komputerowych — Działania podlegające ograniczeniom — Wyjątki — Zakres*
(dyrektywa Rady 91/250, art. 4, 5)
8. *Odpowiedzialność pozaumowna — Przesłanki — Wystarczająco istotne naruszenie normy prawnej przyznającej uprawnienia jednostkom*
(art. 288 akapit drugi WE)

1. W zakresie odpowiedzialności umownej sąd Unii jest właściwy wyłącznie w przypadku istnienia odpowiedniej klauzuli arbitrażowej w rozumieniu art. 238 WE. W braku takiej klauzuli Sąd nie może na podstawie art. 235 WE rozpoznać skargi odszkodowawczej opartej w rzeczywistości na umowie. W przeciwnym wypadku Sąd rozszerzyłby swoją właściwość

poza spory, których rozpoznanie jest dla niego w sposób wyczerpujący zastrzeżone na mocy art. 240 WE, ponieważ postanowienie to poddaje spory, których stroną jest Unia, powszechnej jurysdykcji sądów krajowych. Właściwość sądu Unii w zakresie odpowiedzialności ma charakter odstępstwa od zasad prawa powszechnego i należy ją w związku

z tym interpretować zawężająco, tak że Sąd może rozpoznawać wyłącznie skargi, które wywodzą się z umowy lub które posiadają ścisły związek ze zobowiązaniami wynikającymi z umowy.

przeszkodę procesową w rozumieniu art. 113 regulaminu postępowania.

(por. pkt 58–62)

Natomiast w zakresie odpowiedzialności pozaumownej sąd Unii jest właściwy bez konieczności wyrażenia uprzedniej zgody przez strony sporu. W celu określenia właściwości na podstawie art. 235 WE Sąd powinien zbadać, w świetle poszczególnych istotnych okoliczności sprawy, czy żądanie odszkodowawcze przedstawione przez stronę skarżącą opiera się w sposób obiektywny i całościowy na zobowiązaniach pochodzenia umownego lub pozaumownego, umożliwiającym określenie umownej lub pozaumownej podstawy sporu. Przesłanki te można wywieść między innymi z analizy zarzutów stron, okoliczności leżących u podstaw szkody, której naprawienia skarżący żądają, oraz treści postanowień umownych lub przepisów dotyczących zobowiązań pozaumownych, na które powołują się skarżący w celu rozstrzygnięcia spornej kwestii. Sąd, gdy zajmuje się sprawą z dziedziny odpowiedzialności pozaumownej, może zatem oczywiście zbadać treść umowy, tak jak to czyni w przypadku jakiegokolwiek dokumentu, na który powołuje się strona w uzasadnieniu swej argumentacji, aby wiedzieć, czy może ona podważyć właściwość rzeczową, która została mu wyraźnie powierzona w art. 235 WE. Badanie to objęte jest badaniem okoliczności faktycznych, przytoczonych w celu ustalenia właściwości Sądu, której brak stanowi bezwzględna

2. Zasada, na mocy której przedsiębiorstwa mają prawo do ochrony ich tajemnicy handlowej, której wyraz stanowi art. 287 WE, jest ogólną zasadą prawa Unii. Artykuł 41 Karty praw podstawowych także powołuje się na konieczność poszanowania przez administrację uprawnionych interesów poufności oraz tajemnicy zawodowej i handlowej.

Tajemnice handlowe obejmują informacje techniczne dotyczące know-how, których nie tylko ujawnienie publiczne, ale także zwykłe przekazanie podmiotowi prawa odmiennemu od tego, który dostarczył informacje, może poważnie naruszyć interesy tego ostatniego. Aby informacje były objęte – ze względu na swój charakter – zakresem zastosowania art. 287 WE, przede wszystkim konieczne jest, by były one znane jedynie ograniczonej liczbie osób. Następnie musi chodzić o informacje, których ujawnienie może wyrządzić poważną szkodę osobie, która ich dostarczyła, lub osobie trzeciej. Wreszcie konieczne jest, by interesy,

które mogą być naruszone w wyniku ujawnienia informacji, obiektywnie zasługują na ochronę.

w sposób spójny i zrozumiały. Aby uczynić zadość tym wymogom, skarga mająca na celu naprawienie szkód wyrządzonych przez instytucję powinna zawierać między innymi elementy umożliwiające sądowi zidentyfikowanie zachowania, które skarżąca jej zarzuca.

Zważywszy, że w niniejszej sprawie chodzi o ocenę rzekomo bezprawnego i powodującego powstanie szkody charakteru ujawnienia przez Komisję osobie trzeciej informacji chronionych przez prawo własności lub know-how bez wyraźnej zgody ich posiadacza w świetle ogólnych zasad wspólnych dla praw państw członkowskich mających zastosowanie w tym zakresie, a nie postanowień umownych przewidzianych przez umowy zawarte w przeszłości dotyczące kwestii, które nie dotyczą prawa autorskiego i know-how strony skarżącej, spór ma charakter pozaumowny.

(por. pkt 107, 108)

(por. pkt 79, 80, 103)

3. Każda skarga musi wskazywać przedmiot sporu oraz zawierać zwięzłe przedstawienie powołanych zarzutów. Wskazanie to powinno być wystarczająco jasne i precyzyjne, aby pozwolić stronie pozwanej na przygotowanie swojej obrony, a sądowi Unii na dokonanie kontroli sądowej. Aby zagwarantować pewność prawa i prawidłowe administrowanie wymiarem sprawiedliwości, konieczne jest, aby istotne okoliczności faktyczne i prawne, na których oparta jest skarga, wynikały z samej jej treści, choćby w zwięzłej formie, lecz

4. W sytuacji gdy, w ramach skargi dotyczącej odpowiedzialności pozaumownej, pojęcie naruszenia prawa autorskiego jest przytoczone łącznie z pojęciem ochrony poufności know-how wyłącznie w celu zakwalifikowania zachowania Komisji jako bezprawnego, oceny bezprawnego charakteru rozpatrywanego zachowania dokonuje się w świetle ogólnych zasad wspólnych dla praw państw członkowskich i nie wymaga ona wydania przez właściwy krajowy organ władzy wcześniejszej decyzji.

W konsekwencji, biorąc pod uwagę właściwość przyznaną sądowi Unii w art. 235 WE i art. 288 akapit drugi WE w dziedzinie odpowiedzialności pozaumownej i w braku krajowego środka prawnego umożliwiającego uzyskanie naprawienia szkody przez Komisję, rzekomo wyrządzonej skarżącemu ze względu na naruszenie praw autorskich do oprogramowania, należy stwierdzić,

że nic nie stoi na przeszkodzie, by pojęcie naruszenia prawa własności intelektualnej użyte przez skarżącego mogło być uwzględnione w celu zakwalifikowania zachowania Komisji jako bezprawnego w ramach skargi odszkodowawczej.

Pojęcie naruszenia prawa własności intelektualnej użyte przez skarżącego w ramach tego rodzaju skargi interpretuje się tylko w świetle ogólnych zasad wspólnych dla praw państw członkowskich, które są w odniesieniu do programów komputerowych powtarzane lub formułowane przez poszczególne dyrektywy harmonizujące. Sąd jest zatem właściwy do stwierdzenia naruszenia prawa własności intelektualnej w rozumieniu, jakie może być nadane temu pojęciu przez właściwy krajowy organ władzy państwa członkowskiego na podstawie prawa tego państwa w ramach tego rodzaju skargi o odszkodowanie.

(por. pkt 115–117)

nakazu podjęcia określonych działań lub ich zaprzestania. W konsekwencji Unia nie może być wykluczona co do zasady z zakresu stosowania odpowiedniego środka proceduralnego ze strony sądu Unii, ponieważ tenże sąd posiada wyłączną właściwość do orzekania w przedmiocie skargi o naprawienie przypisywanej jej szkody.

Naprawienie całości szkody rzekomo wyrządzonej w przypadku, gdy zarzuca się Komisji naruszenie prawa autorskiego wymaga, by posiadacz tego prawa uzyskał przywrócenie jego prawa w stanie nienaruszonym, a takie przywrócenie wymaga co najmniej, niezależnie od ewentualnego odszkodowania pieniężnego, bezwłocznego zaprzestania naruszenia jego prawa. Naprawienie całości szkody w podobnych przypadkach może także przyjąć formę konfiskaty lub zniszczenia wyniku naruszenia prawa własności intelektualnej lub publikacji decyzji Sądu na koszt Komisji.

(por. pkt 120–123)

5. Z art. 288 akapit drugi WE i art. 235 WE wynika, że sąd Unii jest właściwy do nałożenia na Unię obowiązku naprawienia szkody w każdej formie, która jest zgodna z ogólnymi zasadami wspólnymi dla praw państw członkowskich w dziedzinie odpowiedzialności pozaumownej, w tym w formie naprawienia szkody w naturze, jeśli okaże się ono zgodne z tymi zasadami, w stosownym przypadku w postaci
6. Powstanie odpowiedzialności pozaumownej Unii w rozumieniu art. 288 akapit drugi WE jest uzależnione od łącznego spełnienia następujących przesłanek: bezprawności zarzucanego instytucji postępowania, rzeczywistego charakteru szkody i istnienia związku przyczynowego między zarzucanym postępowaniem a podnoszoną szkodą.

Nie zgodne z prawem zachowanie zarzucane instytucji musi polegać na wystarczająco istotnym naruszeniu normy prawnej przyznającej uprawnienia jednostkom. Jeżeli dana instytucja dysponuje znacznie ograniczoną swobodą uznania bądź nie ma takiej swobody, zwykle naruszenie prawa Unii może być wystarczające do stwierdzenia wystąpienia wystarczająco istotnego naruszenia.

do prac realizowanych przez prawnego nabywcę programu komputerowego, a nie prac powierzonych osobie trzeciej przez tego nabywcę. Ten wyjątek jest także ograniczony do działań koniecznych do umożliwienia prawnemu nabywcy użytkowania programu komputerowego w sposób zgodny z jego przeznaczeniem, w tym w celu korekty błędów.

(por. pkt 225)

Szkoda, której naprawy się żąda powinna być rzeczywista i pewna i powinien istnieć wystarczająco bezpośredni związek przyczynowy pomiędzy zachowaniem instytucji a szkodą.

(por. pkt 126, 127, 268)

7. Wyjątek prawny przewidziany w art. 5 dyrektywy 91/250 w sprawie ochrony prawnej programów komputerowych dla działań objętych wyłącznym prawem autora programu i określonych w art. 4 tejże dyrektywy, ma zastosowanie wyłącznie

8. Stanowi wystarczająco istotne naruszenie praw autorskich i know-how, jakie posiada przedsiębiorstwo w odniesieniu do oprogramowania, naruszenie, które może prowadzić do powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii, okoliczność przyznania sobie przez Komisję prawa do realizacji prac prowadzących do modyfikacji elementów dotyczących omawianego oprogramowania, takich jak na przykład kodów źródłowych, bez uprzedniej zgody tego przedsiębiorstwa.

(por. pkt 250, 261)